

Julkaistu Lapin Kansan Alakerta-palstalla 28.1.2019

Tanja Lepistö
Samuli Kokkonieni

Kasvavatko Lapin metsät riittävästi investointien tarpeisiin?

Puu kasvaa kohisten Lapissa. Koko Suomessa kehitys on suotuisa, mutta Lapissa se on erinomainen. Puumäärä on tuoreimpien Luonnonvarakeskuksen laskelmien mukaan kasvanut Lapissa 50 prosenttia ja puuston vuotuinen kasvu peräti 90 prosenttia 1970-lukuun verrattuna. Puuston kehitysluokkajakaumasta johtuen puumäärän lisäys jatkuu seuraavina vuosikymmeninä.

Samaan aikaan Lapin metsien käyttö on ollut viime aikoina noin 60 prosenttia puuntuotannon maan kasvusta. Näin ollen on luontevaa, että Lappiin ja sen lähimaakuntiin on suunnitteilla useita eri laitosinvestointeja, jotka lisääisivät toteutuessaan puun käyttöä useita miljoonia motteja.

Viimeaikaisessa ilmastoahdistuksessa on nostettu esiin huoli Suomen metsien käytöstä. Suomessa käytössä olevat metsänhoitosuosituksot ja sertifiointi ohjaavat siihen, että täällä tullaan hakkaamaan puustoa vähemmän kuin se kasvaa. Lisäksi meillä on vankkaa tietoa siitä, millainen puu kasvaa ja miten metsiä tulee hoitaa, jotta kasvu on taattu.

Koska lisäksi tiedetään yritysten pyrkivän kannattavaan liiketoimintaan, voidaan luottaa siihen, että toteutuvat investoinnit pohjautuvat tietoon kestävästä hakkuumäärästä. Investointeja toteutuu siten vain sen verran kuin metsävarapotentiaali mahdollistaa.

Metsiin varastoituvaa hiiltä voi myös Suomessa lisätä nykyisestä vähentämättä hakkuita. Maailmantasolla puhutaan metsittämisen tärkeydestä ilmastomuutoksen taklaamiseksi, mutta myös Suomessa on paljon erilaisia peltoheitoja ja vajaatuottoisia metsämaita, jotka ovat passiivisessa vajaakäytössä. Tämän potentiaalia selvitetään parhaillaan.

Vajaikätyössä olevien maiden ohella metsätalouden piirissä on huomattava määrä hoitamattomia taimikoita. Lapissa niitä on alueellisen metsäohjelman mukaan noin 150 000 hehtaaria ja myöhässä olevia ensiharvennuksia noin 180 000 hehtaaria. Hoitamaton taimikko ei vain vähennä kertyvän puuston määrää aluetasolla tehtäville tarjottavaksi tai hiilen varastointiin, vaan on mitä isommissa määrin yksityinen kysymys. Metsänomistajalla voi olla omistukselleen erilaisia tarkoituksia, mutta jos hän omistaa metsää metsätalouden tarkoituksiin, olisi hyvä ymmärtää hoitamattomuuden taloudellinen vaikutus.

Suomen metsäkeskuksen mallilaskelmien mukaan keskiverrossa tuoreen kankaan kuusikossa Tervolan korkeudella väliin jäänyt taimikonhoito vähentää puun kiertoajalla tukkimäärän alle puoleen ja täysin hoitamattomana kolmannekseen kiertoaikana. Taloudellinen menetys metsänomistajalle on näissä vaihtoehdoissa + - 1000 euroa vähemmän hehtaaria kohden kiertoajalla kahden prosentin korolla laskettuna (nettotulojen nykyarvo).

Vastaavasti Rovaniemen korkeudella 50-vuotias kuivan kankaan ensiharvennusvaiheessa oleva mäntymetsä kertoo omistajan kukkarossa, onko sitä hoidettu. Kahden prosentin korolla laskettuna metsänomistajalla jää saamatta pahimmillaan reilu 800 euroa hehtaarilta hakkuutuloja, jos hän ei teetä suosituksen mukaisia harvennuksia tästä eteenpäin.

Lapissa taimikonhoito kannattaa Tapion hyvän metsänhoidon suositusten mukaisesti tehdä mänyllä 3-5, kuusella 2-3 ja koivulla 5-8 metrin pituudessa. Lisäksi rehevillä kasvupaikoilla kannattaa myös tehdä taimikon varhaisperkaus noin metrin korkeudessa.

Valtio tukee taimikonhoitoon ns. Kemera-tuella, koska se hyötyy hoidetusta metsäomaisuudesta ja metsänomistajalle hoidon hyöty realisoituu vasta myöhemmin. Valtion tuki taimikon varhaishoidolle on 160 ja nuoren metsän hoidolle 230 euroa hehtaarilta.

Käsitys metsien mahdollisuuksista ja ansaintamahdollisuuksista metsissä on monipuolistunut ja muiden arvojen merkitys on kasvanut. Lapin metsäalan toimijat ovat tunnistaneet metsien monikäytön yhteensovittamisen tärkeyden. He toteuttavat metsien kestävä käytön edistämiseksi Arktinen älykäs metsäverkosto -hanketta, jonka on rahoittanut Lapin liitto Kestävää kasvua ja työtä 2014-2020 -ohjelmasta.

*Tähän tekstiin lisätty julkaistusta puuttunut sana mänty taimikonhoidon suosituspituuksista.

*****

Kirjoittajat toimivat Arktinen älykäs metsäverkosto -hankkeessa. Lepistö on Suomen metsäkeskuksen projektipäällikkö ja Kokkonen MTK:n Metsälinjan kenttäpäällikkö

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

